

ABC i Tøyvask

*”Ingenting er noen kunst
– bare en kan det!”*

Erfaring viser at økt innsikt i arbeidet gir større trivsel. Når vi kan mer, vil interessen for arbeidet bli større. Hvis du følger rådene i denne håndboken, vil du snart kunne føle gleden over å ha utført et godt arbeid. Boken har særlig stor verdi som en førstegangs innføring i tøyvask.

Innholdsfortegnelse

1. Rammebetingelser for vask av tøy
 2. Smuss
 3. Tekstiler
 4. Sortering av tøy
 1. Behandling før sortering
 2. Forskjellige tøysorteringer
 3. Vaskemerking på tøy
 5. Innsatsfaktorer ved vask av tøy
 1. Vann
 2. Mekanisk bearbeiding/ tøymengden i maskinen
 3. Temperatur
 4. Kjemisk virkning
 6. Lilleborgs vaskemidler og bruksområder
 1. Brukerinformasjon og sikkerhetsdatablاد
 7. Bleking og flekkfjerning
 8. Vaskeprosessen
 1. Forvask
 2. Hovedvask
 3. Skylling
 4. Behandling av tøy etter vask
 9. Doseringsutstyr
 10. Forslag til vask av ulike tøysorteringer
 11. Behandlingssymboler
-

1. Rammebetingelser for vask av tøy

Det er i dag få rammebetingelser for vask av tøy. Det er opp til kunde eller bruker av tøyen å sette betingelser og dermed standarden på vasken.

Desinfeksjon:

Det skiller mellom to typer desinfeksjon av tekstiler. Termisk desinfeksjon, der temperaturen alene dreper mikroorganismer og kjemotermisk desinfeksjon. Termisk desinfeksjon gjennom vask ved 85°C i 10 min. Om kravet til termisk desinfeksjon ikke oppfylles, kan kjemisk desinfeksjonsmiddel benyttes. Se brukerinformasjon om detaljer for aktuelt middel.

Norske Vaskeriers Kvalitetstilsyn (NVK) stiller gjennom sine bransjestandarder en rekke krav til desinfiserende vaskeprosesser for helse- og næringsmiddeltøy.

Desinfeksjonsmidler skal anvendes på forsvarlig vis. Les alltid merkeetiketten og produktopplysningene før bruk.

Midler:

Det er lovbestemt at det ikke er tillatt å selge tøyvaskemidler som inneholder fosfat over en gitt grenseverdi, eller som inneholder ikke-nedbrytbare tensider.

2. Smuss

Smuss – definert som noe som er på tekstilene som ikke skal være der. Sammensetning, type og mengde smuss har betydning for valg av vaskeprogram, vaskemiddel og dosering. Vi skiller mellom følgende grupper smuss:

Vannløselig smuss

- f.eks. salt, sukker, svette og urinstoff.

Vannuløselig smuss

- Pigmentsmuss – f.eks. sot, støv, sand, gummi og leire
- Fettholdig smuss – f.eks. matfett, hudfett og olje.
- Karbohydrater – f.eks. cellulose og stivelse.
- Proteinholdig smuss – f.eks. melk, egg og blod.
- Fargestoffer – f.eks. te, rødvin, kaffe, frukt, tusj og kulepenn.

3. Tekstiler

Tekstilfibre kan deles inn i to hovedgrupper:

Naturfibre:

Naturfibre finner vi enten i naturen eller de er direkte fremstilt av naturlige stoffer. Vi skiller mellom animalske (eks. ull) og vegetabiliske (eks. bomull og lin).

Kunstfibre:

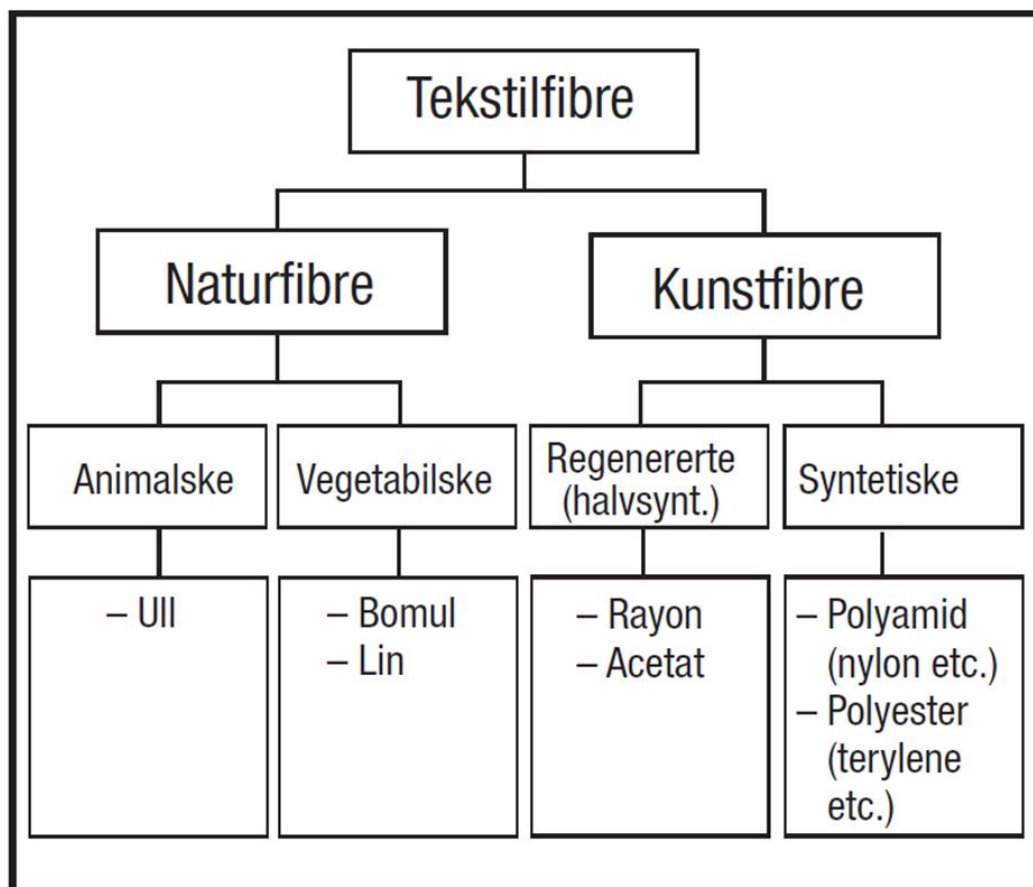
Kunstfibre deles også inn i to hovedgrupper:

1. Regenererte fibre

Denne fibertypen kalles ofte for halvsyntetisk. Dette på grunn av at råstoffene finnes i naturen og omdannes i kjemiske/tekniske prosesser til tekstilfibre (eks. rayon, acetat etc.)

2. Syntetiske fibre

Dette er plaststoffer som er laget til fiber. Blant de mest kjente syntetiske stoffene finner vi polyamid (eks. nylon, perlon) og polyester (eks. terylene, trevira etc.)

4. Sortering av tøy

Det er i dag få rammebetingelser for vask av tøy. Det er opp til kunde eller bruker av tøyen å sette betingelser og dermed standarden på vasken.

Behandling før sortering

Før vasken må alle lommer vrennes. Nåler og gjenstander som kan skade tøyen, må tas ut. Lange bånd som kan infiltreres i det øvrige tøyen, kortes inn ved å knyttes sammen.

Forskjellige tøysorteringer

Tøy kan sorteres etter følgende kriterier:

- Etterbehandling
- Tekstiler
- Smusstype
- Vaskeprosess

Smittetøy

Ved behandling av smittetøy bør berøring unngås. Se NVK's bransjestandard smittevern for vaskerier som behandler tekstiler for helseinstitusjoner og bransjestand for hygiene krav for vaskerier som behandler næringsmiddel tøy.

Etterbehandling

Tøyen kan være privattøy for en person eller komme fra en bestemt kunde. Man må ta hensyn til tid i tørketrommelen, så det ikke bygger seg opp kø med ferdig vasket vått tøy. Det må tas hensyn til om tøyen skal rulles eller ikke.

Tekstiler

Ulike tekstiler krever ulike vaskemidler og vaskeprogrammer. Eksempel: Ull krever eget vaskeprogram.

Smusstype

Ulike smusstyper krever ulike vaskemidler og vaskeprogrammer. Eksempel: Tøy tilsmusset med blod krever forvask med temperatur under 45°C.

Vaskeprosess

Tøyen kan kreve en spesiell vaskeprosess. Eksempel: Tøyen kan være så tilsmusset med vanskelige flekker at det krever bløtlegging eller forbehandling med flekkfjerningsmidler.

Vaskemerking på tøy

Klær, sengetøy, gardiner og duker skal være varig vedlikeholdsmerket. Merkingen skal opplyse om hvordan du skal vaske, rense og stryke tøyen – og om bleking med klor. Merkingen kan være i tekst eller symboler. Plagg som hverken kan vaskes eller renses, skal være påført teksten "kan ikke rengjøres". For mer informasjon om vaskemerking på tøy, se siden for oversikt over behandlingssymboler.

Det er hensiktsmessig å sortere tøyet i følgende hauger:

Hvitt bomullstøy

I denne haugen går også kulørt bomullstøy som tåler koking, samt grovere lin, som f.eks. håndklær. Hvis haugen er stor og uensartet, kan det lønne seg å dele den i skittent og mindre skittent tøy.

Hvit lin

I denne haugen går finere lin, f.eks. dekketøy.

Kulørt bomull og lin

I denne haugen går all kulørt bomull og lin som tåler vask ved 60°C, men ikke koking, f.eks. duker og skjorter. Hvis man har lite tøy, kan haug 2 og 3 vaskes sammen.

Proteinholdig-, blod- og slaktetøy

I denne haugen går tøy med avføring, urin, matrester og annet tøy med mye blod (f.eks. slaktetøy).

Dongeri og arbeidstøy

I denne haugen går tøy tilsmusset av olje og fett. Haugen bør deles på bomullstøy og polyester/bomullstøy.

Ull og ullblandinger

I denne haugen går alt av ull og tøy som inneholder ull (som f.eks. filleryer, polyester/ull). Haugen deles på lyst og mørkt tøy.

Tøy i polyamid

For eksempel kjeledresser, skjorter o.l. Hvitt og kulørt tøy holdes hver for seg. Hvis skittenhetsgraden er uensartet, bør man dessuten dele inn tøyet i lite skittent og mer skittent tøy. Kjente handelsnavn på polyamid er nylon, perlon og enkalon.

Polyester/bomull

For eksempel arbeidskitler, skjorter, laken, dynetrekk o.l. Hvitt og kulørt tøy holdes hver for seg. Likeledes bør man sortere etter skittenhetsgrad. Kjente handelsnavn på polyester er terylene, dacron etc.

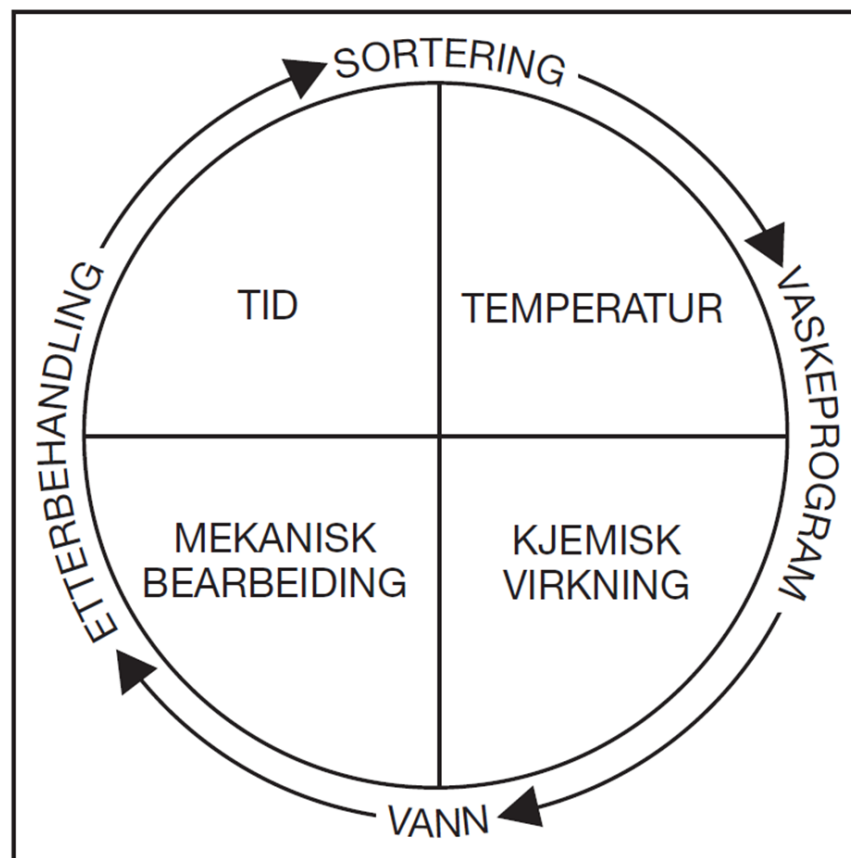
Finere tekstiler

Denne haugen omfatter gardiner i syntetiske materialer (vanligvis polyacryl eller polyester) samt finere bomulls- og rayongardiner. Andre ømfintlige tekstiler hører også hjemme her. Det kan være fordelaktig å benytte vaskenett for tekstiler fra denne haugen.

NB! Kulørt finvask og tøy med uekte farger må ikke bli liggende i vann eller i våt tilstand.

5. Innsatsfaktorer ved vask av tøy

Det er en rekke forskjellige innsatsfaktorer som vil påvirke det endelige vaskeresultatet. Disse er:

La oss se nærmere på de elementene i selve vaskeprosessen og deres innvirkning på resultatet:

Vann og vannets egenskaper

Vi skiller mellom bløtt og hardt vann. Hardt vann vil si at vannet inneholder relativt mye kalsium- og magnesiumsalter. Brønnvann, vann fra borehull og vann om bord i skip (som har fylt vann i utenlandske havner) er vanligvis hardt. Saltene i hardt vann kan gi utfellinger med enkelte av de vaskeaktive stoffene i vaskemidlene, noe som kan gi belegg i vaskemaskinen og på vasketøyet. Belegget vil over tid gi grått og stivt tøy som får dårlig lukt. Vaskemiddel av god kvalitet og øket dosering vil hindre dette. Vannets hardhet angis i mg kalsium pr. liter vann. 10 mg kalsiumoksyd (CaO) pr. liter vann er lik 1 tysk hardhetsgrad. 0-2 dH = bløtt vann, 2-6 dH = middels hardt vann, 6--> dH = hardt vann. Bløtt vann er godt vaskevann. Kontakt ditt lokale vannverk for mer informasjon om hardhetsgraden på ditt vann.

Mekanisk bearbeiding/tøymengde i maskinen.

Den mekaniske bearbeidingen i maskinen får vi ved at tøyet løftes opp av valkene og faller ned i vaskevannet når trommelen roterer. Maskinen må følgelig ikke overfylles for i så fall blir det liten bevegelse i tøyet (lite mekanisk bearbeiding), og vaskeresultatet blir dårlig. Ved å fylle trommelen helt opp og uten å stappe, vil en få en omtrentlig fyllingsgrad på 1:15. Når tøyet senere blir vått, synker det sammen og vil fylle omtrent halve innertrommelen.

Det blir da plass nok til at tøyet løftes opp av valkene og plasker ned i vannet igjen under maskinens rotering. Ved å redusere fyllingsgraden ved vask av syntetiske tekstiler blir tendensen til dannelse av permanente krøller mindre. Følgende fyllingsgrader kan benyttes ved ulike sorteringer:

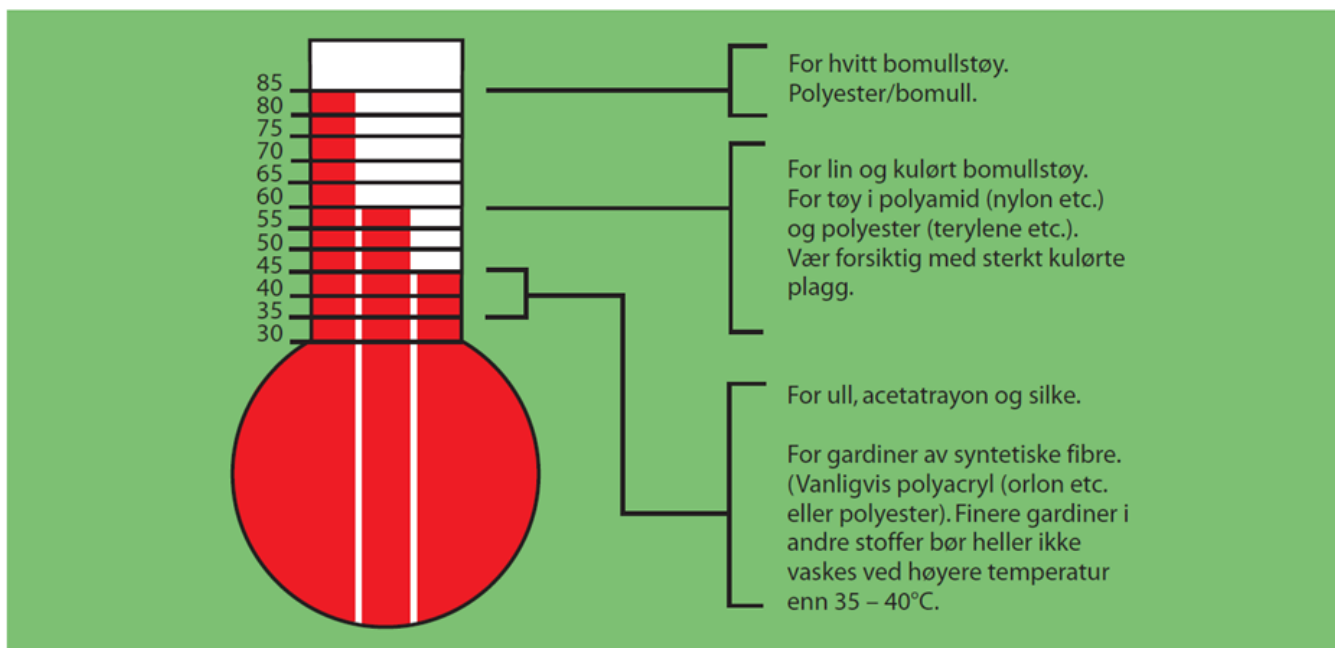
Det blir da plass nok til at tøyet løftes opp av valkene og plasker ned i vannet igjen under maskinens rotering. Ved å redusere fyllingsgraden ved vask av syntetiske tekstiler blir tendensen til dannelse av permanente krøller mindre. Følgende fyllingsgrader kan benyttes ved ulike sorteringer:

Tøysortering	Fyllingsgrad
Litt skittent bomullstøy	1:12
Normalt skittent bomullstøy	1:15
Meget skittent bomullstøy	1:18
Polyester/bomull	1:19
Syntetiske tekstiler	1:20/ 1:25
Ull	1:30
Syntetiske gardiner eller finere bomulls-/rayongardiner	1:75

Bruk av tabellen:

Ta utgangspunkt i totalt trommelvolum i dm³ (3,14 x radius x dybden) og del på fyllingsgraden, du vil da få angitt antall kilo tørt tøy. Maskinleverandørene benytter generelt en fyllingsgrad på 1:10 med utgangspunkt i bomullstøy. Vi kan benytte dette til raskere å regne ut fyllevolum. Eksempel: En "40 kilos" maskin har et volum på 400 dm³. Skal vi vaske polyester/bomull kan vi ta 400/19 = 21 kg tørt tøy i maskinen.

Temperatur

Forskylling og forvask må foretas med kaldt vann (maks 30°C) for å unngå at eventuelle blodflekker eller andre proteinholdige flekker koagulerer og "brenner" seg fast i tøyet. Som nevnt tidligere vil det på tøy med blodflekker etc. ofte være fordelaktig å benytte et vaskemiddel med enzymer. Når et slikt vaskemiddel benyttes, kan temperaturen heves til ca. 45°C, men ikke høyere.

Enzymholdig vaskemiddel virker best ved denne temperaturen.

Vask ved høyere temperatur enn 85°C gir ikke hvitere eller renere tøy, men øker slitasjen. Forsøk har vist at 85°C også er tilstrekkelig for desinfeksjon av tøyet, forutsatt at temperaturen holdes i minst 10 minutter. Det er således ut fra ethvert synspunkt unødvendig å koke i egentlig forstand. Skyllingene utføres vanligvis med kaldt vann. Kuldslått vann til siste skylling gjør tøyet mer behagelig å ta i når det skal ut av maskinen. Ved vask av polyester/bomull ved 85°C må skyllingen skje med gradvis lavere temperatur for å unngå skrukkdannelser.

Kjemisk virkning

Den kjemiske virkningen, som er helt avgjørende for at tøyet skal bli rent, er knyttet til vaskemidlene og deres sammensetning. Vaskemidlene er bygget opp av flere typer råstoffer. Noen av råstoffene er:

Tensider:

Tensidene fukter tøyet og løser fett.

Natrium / kaliumhydroksid og natriumkarbonat:

Gir vaskevannet høyere ionestyrke, øker pH, og bryter ned enkelte vannløselige stoffer.

Zeolitt:

Bløtgjør vannet, dvs. binder Ca og Mg. Smuss i tøyet kan binde seg med Ca og Mg og danne kalk (gråhvitt) belegg, som er uløselig og legger seg på tøyet. (Ca= Kalsium og Mg= Magnesium, metaller som finnes i vannet. Høy konsentrasjon av disse gir hardt vann).

Polyakrylat:

Bløtgjør vannet og holder smuss flytende.

CMC:

Holder smuss flytende.

Silikat:

Stabiliserer blekemiddelet.

Optisk hvitemiddel:

Gir tøyet ekstra hvithet ved at det omdanner ultraviolett lys til synlig lys.

Natriumperkarbonat:

Blekemiddel, bryter ned vannuløselige stoffer som f.eks. proteiner og stivelse til vannløselige forbindelser.

Enzymer: - 3 hovedtyper enzymer benyttes i tøyvask.

1. Proteaser; spalter proteiner og løser opp proteinholdig smuss som blod og egg.
2. Lipaser; spalter fett og løser opp fettholdig smuss.
3. Amylaser; spalter karbohydrater og løser opp stivelsesbasert smuss som ris, mel og sukker.

TAED:

Aktiviserer blekemiddel ved lavere temperatur enn normalt som er 60°C.

6. Lilleborgs vaskemidler og bruksområder

Det er kvaliteten og kombinasjonen av forholdet mellom vaskemiddelråstoffene som bestemmer bruksområdet, og dette påvirker nødvendig dosering av det enkelte vaskemiddel. Følg nøye bruksanvisningen på emballasjen for å sikre bruk av riktige midler til riktige tøysorteringer. Det er viktig med korrekt dosering for å sikre et godt vaskeresultat.

Tøyvaskpulver Manuell dosering

Clax Ultra

Effektiv bleking og god rengjøringseffekt allerede fra 40 grader. Skånsomt, alkalisk tøyvaskemiddel med enzymer og blekemiddel. Egnet til vask av alle typer tøy.

Clax Color

Effektiv vask av fargede tekstiler fra 40 grader. Rengjør og bevarer fargene i tekstilene. Skånsomt, alkalisk tøyvaskemiddel med enzymer, uten blekemiddel. Egnet til vask av alle typer tøy.

Clax Moppevask

Alkalisk spesialmiddel til vask av blandingsmopper, med blekemiddel for å bevare hvitheten. Særlig effektiv på vanskelig smuss.

Clax Mikrofiber

Vaskepulver spesielt tilpasset vask og bevaring av mikrofibertekstiler som mopper og kluter, samt øvrige tekstiler av mikrofiber.

Clax Vaskeforsterker (Clax PC-100)

Sterkt alkalisk syntetisk tøyvaskemiddel i pulverform uten blekemiddel. Til vask av polyester/bomull og arbeidstøy.

Hjelpevaskemidler

Clax Activ Conc

Hypokloritt basert blekemiddel i pulverform. Effektiv flekkfjerner og opprettholder tøyets hvithet.

Clax Soft Fresh 50A1

Flytende tøymykner som etterlater en god duft. Produktet er utmerket til bruk på de fleste type tekstiler – hvite, fargede, sarte tekstiler og ull. Bør ikke benyttes på mikrofiber. I tillegg til å mykgjøre, hindres også oppbygging av statisk elektrisitet i tekstilene. Produktet tilsettes i eget kammer for tøymykner eller direkte i maskinen ved siste skylling.

“Over 60 % av våre tøyvask-
produkter produseres i Norge”

HOVEDVASKEMIDLER – dekker de fleste typer vask

Clax Power Pur-Eco 2M

Svanemerket tøyvaskemiddel uten blekemiddel, zeolitt og optisk hvitt. Flytende og sterkt alkalisk middel til vask av alle typer tekstiler (ikke ull og silke).

10 L Vnr. 7303 Epd. 203662
20 L Vnr. 3771 Epd. 6093470
200 L Vnr. 7305 Epd. 2032670

Clax Power Optic 3X

Tøyvaskemiddel med optisk hvitt som opprettholder hvitheten i tøyet. Flytende og sterkt alkalisk middel til vask av alle typer tekstiler (ikke ull og silke).

10 L Vnr. 7127 Epd. 1702380
20 L Vnr. 3769 Epd. 6093488
200 L Vnr. 7128 Epd. 1702398

Clax Gentle Pur-Eco 3T

Svanemerket og skånsomt tøyvaskemiddel. Flytende, lavalkalisk middel med enzymer. Til finvask av alle typer tekstiler (ikke ull og silke). Passer godt til bløtlegging.

10 L Vnr. 7124 Epd. 1691278
20 L Vnr. 3779 Epd. 6093884

Clax Microwash Pur-Eco 1M

Svanemerket tøyvaskemiddel spesialdesignet til vask av mikrofiber. Flytende lavalkalisk middel for skånsom og effektiv vask som øker levetiden til mopper og kluter.

10 L Vnr. 3426 Epd. 4470514
20 L Vnr. 3770 Epd. 6093462

TØYMYKNERE, NØYTRALISERINGSMIDDEL & IMPREGNERING – økt mykhet og holdbarhet

Clax Soft 5S

Tøymykner med parfyme som gir myke og velduftende tekstiler. Produktet er svakt surt, med mykemiddel og antistat.

10 L Vnr. 7130 Epd. 1691252
20 L Vnr. 3773 Epd. 6093504

Clax Soft Sensitive Pur-Eco 52A1

Svanemerket tøymykner uten parfyme og farge. Produktet er et mer allergivennlig og bærekraftig alternativ. Fullstendig nedbrytbar.

10 L Vnr. 100832578 Epd. 6012017
20 L Vnr. 100833106 Epd. 6012009

Clax Neutrapur 60A1

Nøytraliseringsmiddel basert på sterk organisk syre for å oppnå effektiv nøytralisering av resterende alkalitet i skyllevann og på tekstiler. Forhindrer gulning. Etterlater ingen negativ duft.

20 L Vnr. 100838012 Epd. 5302526

Clax Proof 72A1

Spesialmiddel som er meget godt egnet til impregnering av tekstiler, spesielt anbefalt til impregnering av utrykningsklær. Clax Proof tilsettes i siste skylling.

20 L Vnr. 6973345 Epd. 2384022

SPESIALMIDLER – For det ekstra tøffe smusset/flekker og kjemisk desinfeksjon på lav temperatur

Clax 200 Pur-Eco 24D1

Svanemerket, konsentrert vaskeforsterker spesielt effektiv til å fjerne fett og olje fra tekstiler. Egner seg til bruk på fargede tekstiler, samtidig som den holder hvite tekstiler hvite.

10 L Vnr. 100863115 Epd. 6011985
20 L Vnr. 101100300 Epd. 6011993
200 L Vnr. 100863116 Epd. 6011977

Clax Enzi 20A1

Nøytral høykonsentrert vaskeforsterker med enzymer til vask tøy kraftig tilsmusset med fett, olje og proteiner.

20 L Vnr. 7521215 Epd. 2903110

Clax Oxybright Pur-Eco 4W

Effektivt og svanemerket blekemiddel. Et flytende og surt middel basert på hydrogen-peroksid som tar det meste av flekker.

10 L Vnr. 7129 Epd. 1691245
20 L Vnr. 3833 Epd. 6305189

Clax Personril 4KL5

Skånsom og effektiv desinfeksjon, flekkfjerning og økt hvithetsbevaring av tøy ved lav temperatur. Basert på pereddiksyre. Brukes sammen med 2M/3X for godkjent desinfeksjon på 40° C av privat beboertøy og prydtekstiler.

20 L Vnr. 7519274 Epd. 4972394
200 L Vnr. 7519273 Epd. 5783907

Brukerinformasjon og sikkerhetsdatablad

For samtlige av våre produkter finnes brukerinformasjon. Dette omhandler hva produktet skal benyttes til, litt om sammensetning, fysikalske data og hvordan produktet skal benyttes. Det foreligger også sikkerhetsdatablad for samtlige av Lilleborgs produkter. Her finnes det opplysninger om produktets fysikalske og kjemiske egenskaper, eventuell merking og faremomenter når det gjelder brann- og helsefare, forebyggende tiltak, førstehjelp ved uhell og tiltak ved utslipp/destruksjon. Brukerinformasjon og sikkerhetsdatablad er tilgjengelig på våre hjemmesider: www.lilleborg.no.

7. Bleking og flekkfjerning

Bleking

Blekemiddel brukes for å fjerne protein-/stivelsesholdig smuss, samt flekker av frukt, bær, te og kaffe osv. slik at tøyet blir rent.

De mest vanlige blekemidlene er oksiderende blekemidler, som:

- natriumhypokloritt
- natriumperkarbonat
- hydrogenperoksid

Natriumhypokloritt:

Natriumhypokloritt må aldri benyttes til ull og silke. Natriumhypokloritt må aldri brukes sammen med perkarbonatholdig pulver. Klor og perkarbonat "nøytraliserer" hverandre og vi mister blekeeffekten. Natriumhypokloritt er mest skånsomt i bruk ved lav temperatur, høy alkalitet og lang kontakttid. Natriumhypokloritt foreligger i flytende form og er relativt ustabil. Det må derfor oppbevares mørkt og kjølig.

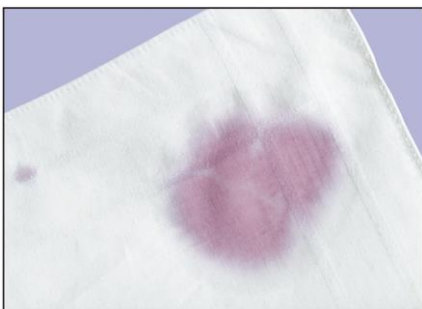
Natriumperkarbonat

Natriumperkarbonat inngår i flere pulverformige tøyvaskemidler. Skal perborat ha noen effekt må man vaske ved minimum 60°C. Bland aldri natriumperkarbonat med klorholdige blekemidler. TAED aktiviserer perkarbonat ved temperaturer under 60°C (fra ca. 40°C).

Hydrogenperoksid:

Blekemiddel i væskeform. Vanlig konsentrasjon i vaskerier er 35 % løsning. Hydrogenperoksid virker best ved temperaturer over 60°C. Oppbevares mørkt og kjølig.

Når man vasker med vaskemidler som inneholder blekemiddel, f.eks. Clax Ultra, vil tøyet i de fleste tilfeller bli flekkfritt. Har man ekstra skittent og flekkete tøy, kan det være nødvendig med kraftigere bleking. En kan øke doseringen av vaskemiddel eller tilsette ekstra blekemiddel for seg. For høyt forbruk av blekemiddel vil kunne forårsake en øket slitasje på tøyet. Enkelte lite skitne tøyssorter trenger ikke blekemiddel. I slike tilfeller bør man bruke vaskemidler uten blekemiddel. Imidlertid er det alltid en del flekker som ikke lar seg fjerne i vanlig vask og må behandles særskilt – se flekkfjerning.

Flekkfjerning

Det kreves kunnskap, erfaring og god tålmodighet for å bli en god flekkfjerner (detasjør).

Generelle regler for flekkfjerning:

- Børst tøyet for støv og lo før flekkfjerning.
- Forsøk å identifisere flekken før behandling.
- Du må vite hva du gjør, kjenne kjemikaliene.
- Løsningsmidler må kun benyttes på tørt tøy.
- Fjern flekker så raskt som mulig.
- Sjekk at teksten/fargen tåler behandlingen – prøv
- Løs ut flekken – ikke gni.
- Skyll godt etter behandling.
- Sjekk Clax Magic brukerguide og velg egnet flekkfjerningsprosedyre basert på flekktypen som skal fjernes. Følg bruksanvisning på flekkfjerningsproduktet og brukerguiden.

Nedenfor er det satt opp forslag til behandling av spesielle flekker:

- *Rust-, mangan- og kobberflekker* på tøy må fjernes omgående, ellers kan de forårsake hulldannelse. "Rustflekker kan fjernes med Clax Magic Rust. Følg bruksanvisningen på produktet"
- *Blod- og andre eggehviteflekker* "Proteinflekker kan behandles med Clax Magic Protein før vask. Følg bruksanvisning på produktet." Legges til først, resten kan beholdes. Denne type flekker må aldri opphetes over 45°C, men vaskes vekk i kaldt eller lunkent vann. Eventuelle flekkrester er ofte rustflekker (blod inneholder jern) og må behandles som slike. "Innbrente" blodflekker kan være nesten umulig å få vekk.
- *Fettflekker* behandles med f.eks. Clax 200 S. Hell vaskemiddelet direkte på flekken, la virke i noen minutter og vask tøyet på vanlig måte. Alternativt kan fettflekker behandles med Clax Magic Multi flekkfjerning
- *Maling og lakk.* Ferske flekker kan ofte vaskes bort med vaskemiddel i varmt vann. Til gamle flekker brukes løsningsmiddel for gjeldende malingstype.
- *Stearinlysflekker* bør fjernes mest mulig før vask. Stearin vil forbruke mye vaskemiddel og det kan bli fare for nedslag på annet tøy. Skrap bort det meste av stearinen. Har man mulighet bør man fjerne mer stearin ved å tømme varmt vann på flekken(e). En annen mulighet er å legge tøyet mellom to porøse papir og presse med varmt (men ikke varmere enn teksten tåler) strykejern. Etter dette vil det normalt bare være en fargeflekk igjen. Denne kan fjernes ved å helle på varm rødsprit (ca 50°C) eller voks fjerner (romtemperatur). På hvite tekstiler eller kulørte som tåler det, kan det benyttes natriumditionittløsning (10 g natriumditionitt + 10 g vaskemiddel uten perkarbonat pr. liter vann) for å fjerne fargen. Noen ganger kan også natriumhypokloritt ha effekt. Bløtlegg i Klorin 10 ml/l- 30°C i 30 minutter.
- *Kulepenn- og tusjflekker* kan fikseres i vask. De bør derfor helst fjernes før vask. Kulepenn/tusjflekker fjernes på tilsvarende måte som fargeflekker etter stearin. NB! Klorbehandling kan være uheldig, da klor kan fikse enkelte blekk/fargetyper.
- *Tjæreflekker* gnis inn med fett/margarin og behandles deretter som fettflekker.
- *Jordslag* som ikke forsvinner ved vanlig vask kan fjernes med forbehandling med Clax Magic Oxi. Eventuelt med bløtlegging og omvask med natriumhypokloritt. Bløtlegging: 1 dl natriumhypokloritt pr. 10 liter vann, i 30 minutter ved 30°C. Vask: 1,5 dl natriumhypokloritt pr. 10 kg tøy i 30 minutter ved 30-40°C.
- *Lapisflekker* (helvetessten, sølvnitrat).Flekken(e) fuktes med jodoppløsning, og deretter fjernes jodflekken med natriumtiosulfat-oppløsning (også kalt fiksesalt eller antiklor): Skyll og la plagget følge med under vask. Hvis flekken ikke går helt bort med en behandling, gjentas behandlingen. Jodoppløsning: 2 g jod + 10 g jodkalium pr 100 ml vann.

For mer informasjon om flekkfjerning, se Clax Magic brukerguide.

8. Vaskeprosessen

Forvask

Forvask hjelper til med å løsne smusset og fjerner enkelte flekker som f.eks. proteinflekker fra blod og egg. Om det benyttes forvask får dessuten vaskemidlene forlenget virketid som har betydning for de fleste smusstyper. Tøy med proteinflekker må ikke forvaskes ved høyere temperatur enn ca. 45°C. Er det fettflekker som er problemet, kan gjerne temperaturen i forvasken heves. Tøy med mye blod kan med fordel skylles en eller to ganger i kaldt vann.

Hovedvask

I hovedvasken skal resten av smusset løsnes og resten av flekken skal fjernes. Dette skjer ved hjelp av vaskemidlene og bevegelsen i vaskemaskinen.

Skylling

Skyllingen skal fjerne alle rester av vaskemidler og smuss. Korrekt skylling er halve vasken. Dårlig skyllet tøy får som oftest en grå eller gul tone og dårlig lukt. Det anbefales å tilsette skyllemiddel i siste skyllevann for å hindre statisk elektrisitet og få mykere og behageligere tøy. Bruk av skyllemiddel medfører også at tøyet "slipper" vannet lettere (gir mindre restfuktighet ved sentrifugering).

Litt om tøyets behandling etter vasken:

Sentrifugering

Det kan benyttes en separat sentrifuge, men de aller fleste maskiner er i dag selvsentrifugerende. Ved bruk av separatsentrifuge må denne pakkes riktig for å få balanse og unngå risting.

Varmrulle

Tøy som skal rulles, tørkes "rulletørt" før det sendes til rullen. Det er viktig at rullen belastes i hele sin bredde. Små plagg må vekselvis fordeles over hele bredden, slik at ingen del av rullen blir ubenyttet og dermed overopphetet. Når rullingen er ferdig, må presset på valsen løses ut og utsugningsviften få gå 4-5 minutter så all dampen kommer ut av rullekledet. Ruller uten utsuging må gå noen minutter til rullekledet er tørt, før presset løses ut.

Tørketrommel

Tøy som ikke skal rulles tørkes til det er "nesten" tørt. Tøyet må ikke "knusktørres", fordi det da mister sin opprinnelige mykhet og kan krympe kraftig. Ubehandlet ull bør ikke tørkes i tørketrommel.

9. Doseringsutstyr

Lilleborg kan levere doseringsutstyr for flytende vaskemidler. Kontakt Lilleborg for mer informasjon.

RIKTIG MIDDEL I RIKTIG MENGDE TIL RETT TID, GIR BRA RESULTAT OG SKÅNER MILJØET

Nøyaktig dosering

Flytende produkter som sammen med våre pumper gir en nøyaktig dosering som sikrer rent tøy, god bruksøkonomi og reduserer risiko for kløe.

Lukket anlegg i drift

Lukket system så snart kannen er kommet på plass i kannestativet. Grundig opplæring av driftspersonell medfølger.

Spesialiserte produkter

Midlene er optimalisert for sin konkrete oppgave og sikrer et effektivt resultat

Doseringsanlegg uten direkte vanntilkobling

Forhindrer lekkasje, feil på anlegget og sikrer korrekt dosering. Gir en forenklet installasjon og lav grad av bistand fra teknisk personell.

VÅR NÆRHET - VÅR KOMPETANSE - DIN SIKKERHET

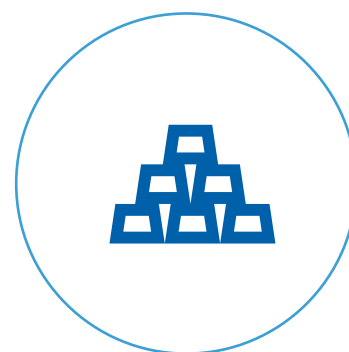
Sterk fagkompetanse

Vår fag- og utviklingsavdelinger er oppdatert på siste bransje-standarder innen vaskeri, renhold og hygiene. Vi tilbyr kursing og bredt støttemateriell for å legge til rette for riktig bruk og rutiner for godt resultat og god HMS.

Bredt, effektivt sortiment

Økonomiske emballasjestørrelser fra 10 – til 200 L fat. Smuss og flekker fjernes med minst mulig slitasje og forandring av tekstilene. OMO Profesjonell har alternativer som sikrer helt rent tøy med minst omvask.

Teknisk service

Trygg og sikker automatisk doseringsløsning for stabil, enkel og effektiv drift. Anlegget tilpasses vaskeriets behov og aktuelle produkter. Landsdekkende teknisk service av høy kvalitet med kort responstid.

10. Forslag til vask av ulike tøysorter

Vask av hvitt bomullstøy

Forvask

Det kan være nødvendig å forvaske tøyet. Smusstypen avgjør hvilket vaskemiddel som bør benyttes.

- Proteinholdig smuss (blod, matrester):
 - Clax Color, 10-15 g/kg/
 - Clax Enzi, 5 -10 g/kg, 40°C, 10-15 min.
- Fett/oljeholdig smuss:
 - Clax 200 S, 10-15 g/kg, 50-60°C, 10 min.
- Forskjellig blandingsmuss:
 - Percil PC-100, 5-10 g/kg, 30-50°C.

Husk at tøy med proteinholdig smuss, f.eks. blod ikke må vaskes ved temperaturer over ca 35°C. Derimot, om det benyttes enzymholdig vaskemiddel, kan temperaturen gå opp til 50°C. Ved temperaturer over 50°C vil enzymene få redusert effekt.

Hovedvask

Hovedvask bør foregå ved 85°C. Vanligvis bør det benyttes Clax Ultra, 10-20 g/kg/OMO Profesjonell Hovedvask 3X, 10-20 g/kg + OMO Profesjonell Blekemiddel 4W, 2-5 g/kg. Om det er ønskelig å benytte et vaskemiddel uten perkarbonat, kan Clax Color benyttes.

Skylling

Tøyet må skylles til det er fritt for vaskemiddelrester. Antall skyllinger kan variere (2-4). Tiden for hver enkelt skylling må være minst 3 min. Ved tilsetning av Livasoft/OMO Profesjonell Skyllmiddel 5Z (2-8 g/kg) i siste skyllevann, får tøyet et mykere grep.

Vask av hvitt lintøy

Forvask

Det kan være nødvendig å forvaske tøyet. Smusstypen avgjør hvilket vaskemiddel som bør benyttes.

- Proteinholdig smuss (blod, matrester):
 - Clax Color, 10-15 g/kg
 - Clax Enzi, 5-10 g/kg, 40°C, 10-15 min.
- Fett/oljeholdig smuss:
 - Clax 200 S, 10-15 g/kg, 50-60°C, 10 min.
- Forskjellig blandingsmuss:
 - Persil PC-100, 5-10 g/kg, 30-50°C.

Husk at tøy med proteinholdig smuss, f.eks. blod ikke må vaskes ved temperaturer over ca 35°C. Derimot, om det benyttes enzymholdig vaskemiddel, kan temperaturen gå opp til 50°C. Ved temperaturer over 50°C vil enzymene få redusert effekt.

Hovedvask

Hovedvask bør foregå ved 60-85°C. Vanligvis bør det benyttes Clax Ultra, 10-20 g/kg/OMO Profesjonell Hovedvask 3X, 10-20 g/kg + OMO Profesjonell Blekemiddel 4W, 2-5 g/kg. Om det er ønskelig å benytte et vaskemiddel uten perkarbonat, kan Clax Color benyttes.

Skylling

Tøyet må skylles til det er fritt for vaskemiddelrester. Antall skyllinger kan variere (2-4). Tiden for hver enkelt skylling må være minst 3 min.

Vask av kulørt bomulls- og lintøy

Forvask

Det kan være nødvendig å forvaske tøyet. Smusstypen avgjør hvilket vaskemiddel som bør benyttes.

- Proteinholdig smuss (blod, matrester):
 - Clax Color, 10-15 g/kg
 - Clax Enzi, 5-10 g/kg, 40°C, 10-15 min.
- Fett/oljeholdig smuss:
 - Clax 200 Color, 10-15 g/kg, 50-60°C, 10 min.
- Forskjellig blandingsmuss:
 - Clax PC-100, 5-10 g/kg, 30-50°C.

Husk at tøy med proteinholdig smuss, f.eks. blod ikke må vaskes ved temperaturer over ca 35°C. Derimot, om det benyttes enzymholdig vaskemiddel, kan temperaturen gå opp til 50°C. Ved temperaturer over 50°C vil enzymene få redusert effekt.

Hovedvask

Hovedvask bør foregå ved så høy temperatur som tøyet tåler (vanligvis ikke over 60°C). Se på merkingen. Vanligvis bør det benyttes Clax Color, 10-20 g/kg/OMO Profesjonell Hovedvask 2M, 10-20 g/kg.

Skylling

Tøyet må skylles til det er fritt for vaskemiddelrester. Antall skyllinger kan variere (2-4). Tiden for hver enkelt skylling må være minst 3 min. Ved tilsetning av Livasoft/OMO Profesjonell Skyllmiddel 5Z (2-8 g/kg) i siste skyllevann, får tøyet et mykere grep.

Vask av proteinholdig blod- og slaktetøy

Tøy med gamle og sterkt inntørkede blodflekker bør ligge natten over i kaldt vann tilsatt OMO Profesjonell Finvask 3T (10-15 g/kg). Eventuelt kan proteinflekker forbehandles med Clax Magic Oxi.

Forskylling

Tøy med blodflekker bør forskylles 3-5 minutter i kaldt vann ved høy vannstand.

Forvask

- Clax Color, 10-15 g/kg/
- Clax Enzi, 5 -10 g/kg, 40°C, 10-15 min.

Det må ikke benyttes midler med perkarbonat eller hydrogenperoksid i forvasken ettersom disse stoffene kan fiksure blodflekkene.

Husk at tøy med proteinholdig smuss, f.eks. blod ikke må vaskes ved temperaturer over ca 35°C. Derimot, om det benyttes enzymholdig vaskemiddel, kan temperaturen gå opp til 50°C. Ved temperaturer over 50°C vil enzymene få redusert effekt.

Hovedvask

Hovedvask bør foregå ved 85°C. Det bør helst benyttes et sterkt alkalisk middel som f. eks. Clax PC-100/Clax Power Optic 3X/ /Clax Power Pur-Eco 2M (kulørt tøy). Doseringen er avhengig av skittenhetsgraden, men bør vanligvis ligge mellom 10-20 g/kg.

Skylling

Tøyet må skylles til det er fritt for vaskemiddelrester. Antall skyllinger kan variere (2-4). Tiden for hver enkelt skylling må være minst 3 min. Ved tilsetning av Clax Soft Sensitive Pur-Eco 52A1 (2-8 g/kg) i siste skyllevann, får tøyet et mykere grep.

Vask av dongeri og arbeidstøy tilsmusset av fett/olje

Vask

Tøyet skal ikke forvaskes i vanlig forstand, men det må gjennom to vaskeomganger.

1. vask:

- Benytt Clax 200 S, 10-15 g/kg sammen med
- Clax Power Pur-Eco 2M/Clax PC-100, 15-25 g/kg. Temperaturen skal være så høy som mulig, men 60°C bør være minimum. Vasketiden bør være 10 min.

2. vask:

- Denne vasken utføres på samme måte som 1. vask, men med noe lavere doseringer.

Skylling

Tøyet må skylles til det er fritt for vaskemiddelrester. Antall skyllinger kan variere (2-4). Husk at tøy i polyester/bomull ikke må bråavkjøles under skyllingene. Maskiner med "cool-down" -program kan følge dette for polyester/bomull. Tiden for hver enkelt skylling må være minst 3 min. Tilsetning av Clax Soft Fresh 50A1/Clax Soft Sensitive Pur-Eco 52A1 (2-8 g/kg) i siste skyllevann, vil gjøre tøyet mykere og fjerne statisk elektrisitet fra polyester/bomull.

Vask av tøy i polyamid

Maskinen fylles med ca. 2/3 av det som er vanlig for bomullstøy.

Forvask

Det kan være nødvendig å forvaske tøyet. Smusstypen avgjør hvilket vaskemiddel som bør benyttes.

- Proteinholdig smuss (blod, matrester):

- Clax Color, 10-15 g/kg/
- Clax Enzi, 5 -10 g/kg, 40°C, 10-15 min.

- Fett/oljeholdig smuss:

- Clax 200 Color, 10-15 g/kg, 50-60°C, 10 min.

- Forskjellig blandingsmuss:

- Clax PC-100, 5-10 g/kg, 30-50°C.

Husk at tøy med proteinholdig smuss, f.eks. blod ikke må vaskes ved temperaturer over ca 35°C. Derimot, om det benyttes enzymholdig vaskemiddel, kan temperaturen gå opp til 50°C. Ved temperaturer over 50°C vil enzymene få redusert effekt.

Hovedvask

Hovedvask bør foregå ved 50-60°C. Vanligvis bør det benyttes Clax Color, 10-20 g/kg/Clax Power Optic 3X/Clax Power Pur-Eco 2M (kulørt tøy), 10-20 g/kg. Om det er ønskelig å benytte et vaskemiddel med perkarbonat, pga. vanskelige flekker - benytt Clax Ultra, 10-20 g/kg/Clax Power Optic 3X, 10-20 g/kg + Clax Oxybright Pur-Eco 4W, 2-5 g/kg.

Skylling

Tøyet må skylles til det er fritt for vaskemiddelrester. Antall skyllinger kan variere (2-4). Tiden for hver enkelt skylling må være minst 3 min. Ved tilsetning av Clax Soft Fresh 50A1/Clax Soft Sensitive Pur-Eco 52A1 (2-8 g/kg) i siste skyllevann, får tøyet et mykere grep og statisk elektrisitet fjernes fra tøyet.

Polyamid tåler godt 60°C, men denne temperaturen kan være for høy for enkelte fargede tekstiler. En bør derfor alltid se på merkingen for å finne anbefalt temperatur.

Vask av ulltøy og ullblandinger

Ved vask av ull må maskinen bare fylles med ca. halvparten av vanlig tøymengde bomullstøy.

Vask

- Temperaturen ved vask bør være 40°C.
- Benytt Milo, 10-20 g/kg.

Ull krymper sterkt om den utsettes for kraftig mekanisk bearbeiding. Ull må derfor vaskes med høy vannstand og med vekselvis kjøring og stillstand av maskinen. Ull må derfor vaskes på skånsomt ullprogram.

Skylling

Tøyet må skylles til det er fritt for vaske-middelrester. Antall skyllinger varierer, men 2-4 er vanlig (også ved skylling bør det være vekselvis kjøring og stillstand av maskinen). Tiden for hver enkelt skylling må være minst 3 min.

Vask av tøy i polyester/bomull

Maskinen fylles litt mindre enn det som er vanlig for bomullstøy.

Forvask

Det kan være nødvendig å forvaske tøyet. Smusstypen avgjør hvilket vaskemiddel som bør benyttes.

- Proteinholdig smuss (blod, matrester):
 - Clax Color, 10-15 g/kg/
 - Clax Enzi, 5 -10 g/kg, 40°C, 10-15 min.
- Fett/oljeholdig smuss:
 - Clax Color, 10-15 g/kg, 50-60°C, 10 min.
- Forskjellig blandingssmuss:
 - Clax PC-100, 5-10 g/kg, 30-50°C.

Husk at tøy med proteinholdig smuss, f.eks. blod ikke må vaskes ved temperaturer over ca 35°C. Derimot, om det benyttes enzymholdig vaskemiddel, kan temperaturen gå opp til 50°C. Ved temperaturer over 50°C vil enzymene få redusert effekt.

For å unngå skrukkdannelse, må ikke tøyet utsettes for temperatursjokk. Avkjøling må derfor skje gradvis.

Hovedvask

Hovedvask bør foregå ved 85°C. Vanligvis bør det benyttes Clax PC-100/ Clax Power Pur-Eco 2M/ Clax Power Optic 3X (kulørt tøy), 10-20 g/kg. Clax Active Conc/Clax Oxybright Pur-Eco 4W tilsettes ved behov (2-5 g/kg).

Skylling

Tøyet må skylles til det er fritt for vaskemiddelrester. Antall skyllinger kan variere (2-4). Tiden for hver enkelt skylling må være minst 3 min. Ved tilsetning av Clax Soft Fresh 50A1/Clax Soft Sensitive Pur-Eco 52A1(2-8 g/kg) i siste skyllevann, fjernes statisk elektrisitet fra tøyet.

Vask av finere tekstiler (f. eks. gardiner)

Ved vask av denne typen tekstiler, må maskinen bare fylles med ca. 1/5 av vanlig tøymengde bomullstøy. Både vask og skylling må foregå med høy vannstand.

Vask

Temperatur ved vask bør være 40°C. Benytt Clax Gentle Pur-Eco 3T/Clax Color, 10-20 g/kg. For å beskytte tekstilene, vil det ofte være en fordel å benytte vaskenett.

Dersom tøyet er meget skittent, kan det være nødvendig å vaske tøyet to ganger.

Skylling

Tøyet må skylles til det er fritt for vaskemiddelrester. Antall skyllinger kan variere (2-4). Tiden for hver enkelt skylling må være minst 3 min.

Denne type tekstiler bør ikke sentrifugeres. Tørking bør foretas ved opphenging.

Vask av bomulls- og polyester/bomullsmopper

Dosering/vaskeanvisning

Maskinstørrelse	Ant. mopper (60cm)	Dosering: (15 g/kg)	Temperatur	Tid
6 kg	Ca. 20	2 dl Clax Moppevask	85 °C	10 min
9 kg	Ca. 25	3 dl Clax Moppevask	85 °C	10 min
12 kg	Ca. 35	4 dl Clax Moppevask	85 °C	10 min
18 kg	Ca. 55	6 dl Clax Moppevask	85 °C	10 min
24 kg	Ca. 75	8 dl Clax Moppevask	85 °C	10 min

Doseringen økes for ekstra skitne mopper.

Dersom maskinen har automatisk doserings- anlegg benyttes OMO Profesjonell Hovedvask 2M/3X, 10-20 g/kg.

Tilsetning av Clax Soft Fresh 50A1/Clax Soft Sensitive Pur-Eco 52A1 (2-8 g/kg) i siste skyllevann vil gi luftigere mopper som er lettere å riste opp. En mopp som er sentrifugert slik at den veier ca. 50% mer enn da den var tørr, gir riktig fuktighet.

Ved mopping hvor det forefinnes jernspon (metallsløyd), må gulvet feies – helst støvsuges før mopping. Moppene bør vaskes for seg.

Vask av mikrofiber

- Vask mikrofiber for seg. Ikke bland med andre tekstiler.
- Fyll maskinen til maks 60 % av kapasiteten for å maksimalisere det mekaniske arbeidet i maskinen.
- Bruk et vaskemiddel som gir pH på ca. 9,5 i vaskebadet.
- Aldri bruk tøymykner når du vasker mikrofiber.
- Mopper og kluter vaskes separat. Mopper eller kluter bruk smitteutsatte steder vaskes separat.

Forskylling

- Kald forskylling

Forvask

- Benytt alltid forvask og doser 8-15 g pr. kg tøy av Clax Microwash Pur-Eco 1M i forvask. Temperatur 30-40 °C.

Hovedvask

- Doser 3-5 g pr. kg tøy av Clax Microwash Pur-Eco 1M i hovedvask. Temperatur 85 °C.

Tørk

Tørk mikrofiber på lav temperatur. Unngå overtørking som kan skade tekstilene og redusere effekten og levetiden.

For **kluter** som er kraftig tilsmusset eller med skjemmende flekker kan vask med Clax Power Optic 3X eller Clax Power Pur-Eco 2M anbefales periodevis.

Dosering

- 8-15 g pr. kg tøy i forvask
- 3-5 g pr. kg tøy i hovedvask

Obs! 3X/ 2M må ikke benyttes på mikrofibermopper.

Desinfeksjon

Clax Personril

Enkelt, trygt og effektivt

For vask og desinfeksjon av tøy som ikke tåler
Termisk desinfeksjon (85 °C i 10 min) anbefaler Lilleborg
Clax Personril.

Clax Personril er et kombinert bleke- og desinfeksjonsmiddel som benyttes i hovedvasken sammen med Clax Power Pur-Eco 2M eller Clax Power Optic 3X for kvalitetssikret desinfeksjon på 40°C av privat beboertøy og prydtekstiler, eller Clax Profi 36A1 for RKI-listet desinfeksjonsprosess på 60 °C.

CLAX PERSONRIL

Varenr: 7519274 | Pk.str: 22,2 kg

Spar tid

Vaskeprosessen kan forkortes med to skyll og du reduserer både tidsforbruk og vannforbruk.

Lavere kostnader

Kortere vaskesyklus og lavere temperatur gir lavere energikostnader. Mindre slitasje på tøy et oppnås også ved en mer skånsom vask og lavere pH.

For mer informasjon om prosessene

Se brosjyre for desinfeksjon av tekstiler [her](#)

CLAX POWER PUR-ECO 2M

Varenr: 7303 | EPD: 2032662 | Pk.str: 12 kg

Varenr: 3771 | EPD: 6093470 | Pk.str: 25 kg

Varenr: 7305 | EPD: 2032670 | Pk.str: 250 kg

CLAX Power Optic 3X

Varenr: 7127 | EPD: 1702380 | Pk.str: 12 kg

Varenr: 3769 | EPD: 6093488 | Pk.str: 25 kg

Varenr: 7128 | EPD: 1702398 | Pk.str: 250 kg

CLAX Profi 36A1

Varenr: L-6973281 | EPD: 5583679 | Pk.str: 25 kg

Hvordan sikre et tilfredsstillende resultat ved kjemotermisk desinfeksjon av tekstiler?

Riktig prosess

Velg en desinfeksjonsprosess som er egnet til formålet og til tekstilene.

Riktig tekstilmengde

Vaskemaskinen skal fylles slik at det blir korrekt tøymengde i forhold til vann i desinfeksjonsbadet, ofte angitt som **flotteforhold***

Riktig dosering

Korrekt dosering av kjemikalier i forhold til vannmengde vil gi den konsentrasjonen som desinfeksjonsprosessen krever.

Riktig pH

For å oppnå tilfredsstillende desinfeksjon og unngå unødvendig slitasje av tekstilene er det viktig å sikre at pH er i henhold til prosessbeskrivelsen.

Riktig temperatur

Korrekt temperatur er avgjørende for at kjemikalier skal virke desinfiserende.

Riktig virketid

Virketiden starter etter at riktig temperatur er oppnådd.

***Flotteforhold** er forholdet mellom mengde tekstil (kg) og den totale mengden vann (l) i vaskerbadet. Det vil si at for et flotteforhold på 1:5 fyller man 1 kg tekstil per 5 liter med vann.

11. Behandlingssymboler

B E H A N D L I N G S S Y M B O L E R		
VASK	KLOR	
Vaskebaljen symboliserer både håndvask og maskinvask. Den gir informasjon om hvor høy maksimumstemperatur tekstilen tåler og hvor forsiktig den skal behandles. Kan den maskinvaskes, kan den også håndvaskes.	Trekanten symboliserer klorblekeprosessen.	 Tåler kjemisk rensing i perkloretylen.
 Høyeste vanntemperatur 95 °C. Normal mekanisk behandling. Normal skylling. Normal sentrifugering eller vriing	 Tåler klorbleking. Bare kald og for-tynnet klorløsning.	 Tåler kjemisk rensing i fluorkarboner.
 Høyeste vanntemperatur 95 °C. Redusert mekanisk behandling. Skylling med gradvis avkjøling før sentrifugering. Skånsom/kort sentrifugering.	 Tåler ikke klorbleking	 Strek under symbolet angir en spesiell rensemetode, for eksempel begrensinger i bruk av vann, mekanisk behandling eller temperatur.
 Høyeste vanntemperatur 70 °C. Normal mekanisk behandling. Normal skylling. Normal sentrifugering.	STRYK	
 Høyeste vanntemperatur 60 °C. Normal mekanisk behandling. Normal skylling. Normal sentrifugering.	Strykejernet med prikker gir opplysning om hvor høy stryketemperatur tekstilen tåler.	 Tåler ikke rensing.
 Høyeste vanntemperatur 60 °C. Redusert mekanisk behandling. Skylling med gradvis avkjøling før sentrifugering.	 Temperatur inntil 200 °C	TØRKESYMBOLER
 Høyeste vanntemperatur 50 °C. Redusert mekanisk behandling. Skylling med gradvis avkjøling før sentrifugering. Skånsom/kort sentrifugering.	 Temperatur inntil 150 °C	Et firkantet symbol forteller hvordan plagget skal tørkes.
 Høyeste vanntemperatur 40 °C. Normal mekanisk behandling. Normal skylling. Normal sentrifugering.	 Temperatur inntil 110 °C	 Tåler trommel-tørking ved normal temperatur.
 Høyeste vanntemperatur 40 °C. Redusert mekanisk behandling. Skylling med gradvis avkjøling før sentrifugering.	 Tåler ikke stryking, pressing eller damping.	 Tåler trommeltørking ved lavere temperatur.
 Høyeste vanntemperatur 40 °C. Meget redusert mekanisk behandling. Normal skylling. Skånsom/kort sentrifugering.	RENS	 Tåler ikke trommel-tørking.
 Høyeste vanntemperatur 30 °C. Meget redusert mekanisk behandling. Normal skylling. Skånsom/kort sentrifugering.	Sirkelen er symbolet for rensing. Inne i sirkelen finner du en bokstav som angir hvilken rensesubstans og rensemetode som skal brukes.	 Tørkes flatt.
 Håndvask, skal ikke maskinvaskes. Høyeste temperatur 40 °C. Kort vasketid, skånsom krysting. La ikke plagget ligge stille i vaskevannet. Skånsom/kort sentrifugering i maskinen eller skånsom utpressing av vannet.	 Tåler kjemisk rensing i alle vanlige rensesubstanser uten begrensinger i rensesubstansen.	 Drypptørking.
 Skal ikke vaskes.		 Hengetørking.

Ren og nær verdiskapning